

Udviklingen i Malling efter jernbanens åbning i 1884

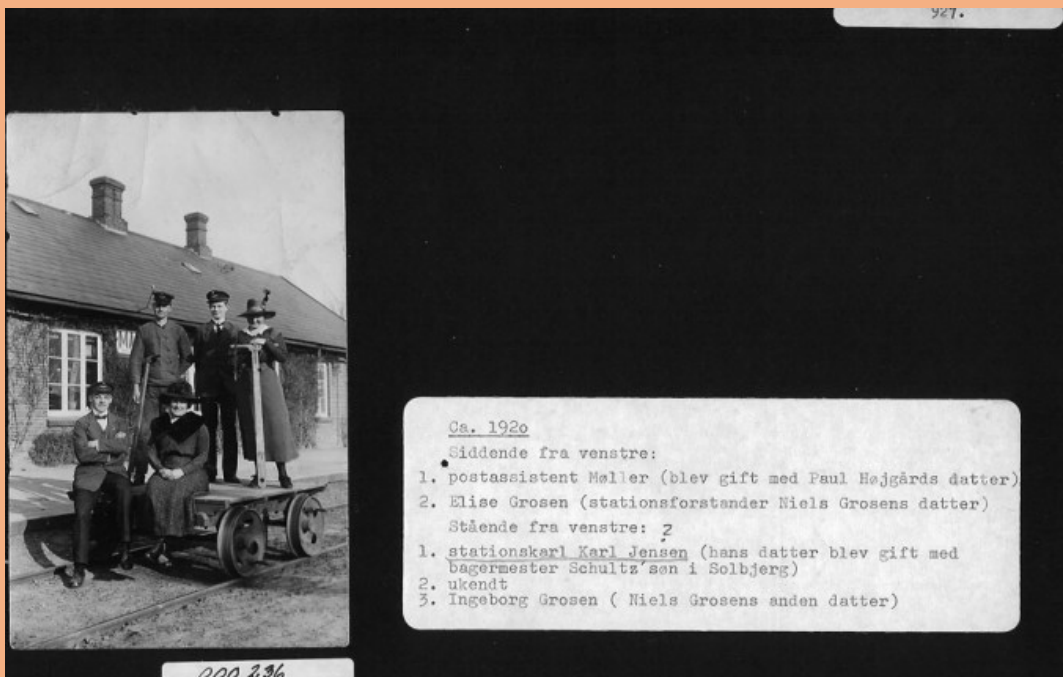
Jernbanen får stor betydning for Malling, der hurtigt udvikler sig fra en landsby til stationsby med industri, handel og håndværk. Banen giver mulighed for let og billig transport af varer, men også for persontrafik til Odder og Århus. Fra banens begyndelse er det ikke meningen, at der skal være stationer i Beder og Malling, men Sognerådet skriver til banens ledelse, at de ikke vil bidrage med noget stort beløb til banen, hvis det ikke sker. Når der derimod etableres stationer, vil de bidrage med kr. 30.000. Sognerådet beslutter at betale i alt kr. 60.000 i 1882.

Idet hele taget synes der at have været en meget positiv stemning overfor jernbanen i byen. Der er skrevet lejlighedssange både til velkomst og afrejse af det første tog. "Se! Hurrah der har vi toget. Herlig kommer dampens hest." og ved afrejsen "Så farvel, af sted!" som sangforeningen fremfører.

Den positive udvikling for stationsbyerne langs banen giver negativ effekt for Handelspladsen i Norsminde. Det gør det ikke bedre, at købmand Torstensen i Malling (se senere) tilbyder kunderne varerne til døren med en landrute. Handelspladsen genvinder aldrig sit tidligere format, kornlofter og stalde bliver revet ned, til sidst er der kun åbent om sommeren og i midt 1990'erne lukker handelspladsen helt.

Erhvervsvirksomheder, der opstår som følge af etableringen af jernbanen og som fortsat består i 2009:

I Malling er der stor byggeaktivitet inden åbningen af jernbanen. Stationsbygningen opføres i 1883 sammen med en række nye bygninger ved den vej, der fører ned til stationspladsen: En lægebolig (på hjørnet af Bredgade og Starupvej), på Stationspladsen på venstre side en købmandshandel og på højre side et gæstgiveri med rejsestald. Alle fire bygninger findes fortsat.

(Søg evt. på hver enkelt af nedenstående virksomheder for at læse mere om dem)

- Malling Kro.
- Malling Landbohotel – nu Malling Bio.
- Torstensens Købmandhandel, nu XL byg.
- Malling Landbrugsskole, nu en del af Dansk Center for Jordbrugsuddannelse.

Erhvervsvirksomheder, der ikke klarer de ændrede betingelser:

(Søg evt. på hver enkelt af nedenstående virksomheder for at læse mere om dem)

- Malling Stavfabrik og Savværk.
- Malling Foderstofforening.
- Malling Dampmølle og Savværk.
- Malling Mejeri.
- Malling Teglværk.

Opsummering:

Etableringen af jernbanen får afgørende betydning for udviklingen i Malling. Hvor den tidligere var en lille landsby, bliver den hurtigt til en stationsby med nyetablerede industrivirksomheder, der udvikler sig og har fremgang op til slutningen af 1920'erne. Den generelle finanskriser mærkes, men der anlægges dog sidespor i trediverne for flere virksomheder, herunder Dansk Flaskegas og Dampmøllen.

I 1946 etableres en sidespor til C. Svendsens Briket- og formbrændselsfabrik. I halvtredserne aftager jernbanens betydning for transport af gods, til gengæld får den større betydning for persontransport.

Befolkningsudviklingen i Malling

I begyndelsen af det tyvende århundrede er det etableringen af nye arbejdspladser, der øger befolkningstallet, mens udbygningen af byen med parcelhuskvarterer årsag til stigningen fra 1970.

År	Indbyggere	Kommentar
1850	960	
1901	1748	forøgelse på 82 % 1850 – 1901
1945	1828	
1955	1978	
1970	2501	forøgelse på 26 % 1955 – 1970
1980	3417	
1990	3634	
2000	4297	
2008	4416	forøgelse på 76 % 1970 – 2008

Malling 2010

Der er i 2009 fortsat et egentligt industrikvarter på Sofienlystvej, og i byen en række mindre erhvervsdrivende og dagligvarebutikker. Malling er nok heldigere stillet end så mange andre stationsbyer, fordi den med indlemmelsen i 1970 i Århus kommune kunne oparbejde en ny identitet som forstad. Et levende forenings- og idrætsliv sikrer, at byen præcis ikke er en soveby, men fuld af tilbud til nye indbyggere. Til gengæld går udviklingen, den nemme adgang til transport til Århus og Odder, og måske også at indbyggerne ikke længere arbejder lokalt, hårdt ud over de mindre handlende. I årene 1966 til 1981 nedlægges 15 forretninger i byen.

Kulturmiljørådet i Århus Amt er i 2001 ude for at se på stationsbyer. De er bestemt ikke imponeret over Malling. " udviklingen har således helt undergravet det tidligere centrum ved Malling Station (bortset fra kroen) Malling fremstår i det hele taget som en noget forsømt stationsby. Store arealer fra stationen og op mod den øvrige by (Wixor grunden, nedlagt kagefabrik) ligger henfaldne hen. Udviklingen er simpelthen gået uden om Malling. Stationsbymiljøet i Malling og andre steder i amtet viser med al tydelighed, at hvis befolkningen ikke selv har pietetsfølelse over for miljøerne, så forfalder de"

Er der sket ændringer siden 2001? Nedrivningen af pakhusene langs banen, og opførelsen af en ny bygning på stationspladsen har bestemt pyntet, mens stationsbygningen er i fortsat forfald. En del ejendomme på Bredgade trænger til en kærlig hånd, og den gamle Wixorgrund ligger endnu ubebygget. Der er vist stadig plads til forbedringer i stationsbymiljøet.

I visionerne for udbygning af Århus Kommune (om 25 år – 2033), er der planlagt en ny maxiby med 15.000 indbyggere lige vest for Malling på den anden side af omfartsvejen.